

Рекомендації для батьків у вихованні дитини ***РОДИННО-СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ***

Де згода в сімействі, де мир
і тишина, щасливі там люди,
блаженна сторона.

І.П.Котляревський

Родина – це природний осередок найглибших людських почуттів, де дитина засвоює основи моралі серцем і душею, коли розвиваються почуття доброти, чуйності, любові до всього живого. Батьки – головні природні вихователі дитини. Основний чинник у формуванні особистості – це виховний клімат сім'ї. Рідна домівка – не тільки місце притулку, дах над головою, а й родинне вогнище, місце захисту від життєвих негараздів.

Рекомендації батькам :

1. Виховує все: люди, речі, явища, але на першому місці батьки і педагоги.

Учити жити – це значить передати із серця в серце моральні багатства. І передає ці багатства той, хто з колиски пестить дитину, хто дбайливою рукою підтримує її перший крок, хто веде її за руку першою стежинкою життя. Це мати, батько і вчитель.

2. Виховання починається із дня народження.

Перше, із чого дитина починає пізнавати світ, - це ласкава материнська усмішка, тиха колискова пісня, добрі очі, лагідні обійми. З усього цього складається перше уявлення про добро і зло.

3. У сімейному вихованні вирішальну роль відіграє морально-політичне обличчя батьків.

Могутньою виховною та облагороджуючою силою для дітей сім'я стає тільки тоді, коли батько і мати бачать високу мету свого життя, живуть в ім'я високих цілей, що збільшують їх в очах дитини.

4. Турбота батька і матері про здорову сім'ю.

Справжня мудрість вихователя – батька, матері – в умінні дати дитині щастя дитинства – це спокійне домашнє вогнище.

5. Сім'я – це первинний колектив українського суспільства.

Чи почуває дитина, що блага її життя – наслідок великої праці батьків, турботи люблячих її людей? Адже без них, без їхньої праці й турботи вона просто не могла б існувати. Тут криється велика небезпека – виростити людину егоїстичну, яка вважає, що головне – її особисті потреби, а все інше – другорядне. Є лише один шлях: учити дитину робити добро для нас, батьків, вихователів; учити дітей розуміти й переживати всім серцем, що вона живе серед людей і що найглибша людська радість – жити заради когось.

6. Готових рецептів сімейного виховання немає.

Є люди, здатні тільки родити, але не здатні по-справжньому народжувати. Повнокровна й гармонійна особистість народжується материнською і батьківською мудрістю. Народження людини – велике і важке діяння, щаслива і складна праця, яка називається вихованням.

Поради батькам першокласників

1. Вранці піднімайте дитину спокійно, з посмішкою та лагідним словом. Не згадуйте вчорашні прорахунки, особливо мізерні, не вживайте образливих слів.
2. Не підганяйте її, розрахувати час – це ваш обов'язок, якщо ж ви цю проблему не вирішили, - провини дитини у цьому немає.
3. Не посилайте дитини в школу без сніданку: в школі вона багато працює, витрачає силу.
4. Відправляючи дитину до школи, побажайте їй успіхів, скажіть кілька лагідних слів, без подібних застережень: “Дивись, поведь себе гарно!”, “Щоб не було поганих оцінок” тощо. У дитини попереду важка праця.
5. Забудьте фразу: “Що ти сьогодні отримав?”. Зустрічайте дитину спокійно, не сипте на неї тисячу запитань, дайте їй розслабитись (згадайте, як вам тяжко після робочого дня), Коли дитина збуджена і хоче з вами чимось поділитись, не відмовляйте їй у цьому, вислухайте, на це ви не витратите багато часу.
6. Якщо дитина замкнулась, щось її турбує, не наполягайте на поясненні її стану, хай заспокоїться, тоді вона все сама розкаже.
7. Зауваження вчителя вислуховуйте без присутності дитини. Вислухавши, не поспішайте сваритися. Говоріть з дитиною спокійно.
8. Після школи дитина не повинна зразу сідати за виконання завдань, необхідно 2-3 години відпочити (на ГПД діти гуляють до 15 години). Найоптимальніший час для виконання завдань – з 15 до 17 години.
9. Не можна виконувати завдання без перерви. Через кожні 15-20 хвилин необхідно відпочити 10-15 хв.
10. Під час виконання завдань не стійте над дитиною, давайте їй можливість самостійно працювати. А коли вже потрібна допомога, то без крику, спокійно, з похвалою та підтримкою, вживаючи слова: “не хвилюйся”, “ти все вмієш”, “давай поміркуємо разом”, “згадай, як пояснював вчитель” тощо.
11. При спілкуванні з дитиною не вживайте виразу: “Якщо ти будеш добре вчитись, то...”. Часом умови ставлять важкі й тоді ви опиняєтесь у неприглядному стані.
12. Протягом дня знайдіть (намагайтесь знайти) півгодини для спілкування з дитиною. В цей час найважливішими повинні бути справи дитини, її біль, її радість.
13. У сім'ї повинна бути єдина тактика спілкування всіх дорослих з дитиною. Всі суперечки щодо виховання дитини вирішуйте без неї. Коли щось не виходить, порадьтесь з вчителем, психологом. Не

зайвим буде почитати літературу для батьків, там ви знайдете багато корисного.

14. Завжди будьте уважними до стану здоров'я дитини, коли щось турбує її: головний біль, поганий стан. Найчастіше це об'єктивні показники втомлення, перевантаження.
15. Знайте, що навіть великі діти (7-8 років) люблять казки, особливо перед сном, або пісню, лагідні слова. Не лінуйтеся зробити це для них. Це їх заспокоїть, зніме денне напруження, допоможе спокійно заснути і відпочити. Не нагадуйте перед сном про неприємні речі, про роботу. Завтра новий трудовий день і дитина повинна бути готова до нього. А допомогти в цьому їй повинні батьки своїм доброзичливим ставленням. Чекаючи ж якогось дива від дитини, радісних поривів душі, доброти треба терпляче, відшукуючи ці риси в дитині, постійно заохочуючи її.

Поради батькам дітей молодшого шкільного віку

Розвивайте інтерес дітей до навчання, дбайливе ставлення до природи, навколишнього середовища; прагнення сумлінно виконувати обов'язки членів сім'ї, колективу у якому вони перебувають.

Привчайте дітей доводити справу до кінця.

Виховуйте у дітей чесність, поважне ставлення до батьків, жінок, людей похилого віку, хворих, інвалідів; виховуйте повагу до культурно-національних, духовних, історичних цінностей України.

Перевіряйте, чи правильно діти витрачають гроші, які ви їм даєте.

Учіть дітей берегти речі, майно: своє і своїх товаришів, державне.

Дбайте, щоб ваша дитина самостійно виконувала домашнє завдання.

Вимоги батька й матері не повинні бути різними.

Закон України "Про освіту" (витяг) Стаття 59. Відповідальність батьків за розвиток дитини.

1. Виховання в сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості.
2. На батьків покладається однакова відповідальність за виховання і розвиток дитини.
3. Батьки та особи, які їх замінюють, зобов'язані:
 - постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, створювати належні умови для розвитку їхніх природних здібностей;
 - поважати гідність дитини, виховувати працелюбність, почуття доброти, милосердя, шанобливе ставлення до України, рідної мови, культури, сім'ї, повагу до національних, історичних, культурних цінностей інших народів;
 - сприяти одержанню дітьми освіти у закладах освіти або забезпечувати домашню освіту відповідно до вимог до її змісту, рівня та обсягу;
 - виховувати повагу до законів, прав, основних свобод людини.

Стаття 60. Права батьків

Батьки або особи, які їх замінюють, мають право:

- вибирати заклад освіти для неповнолітніх дітей;
- обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування в закладах освіти;
- звертатися до органів державного управління освітою з питань навчання, виховання дітей.

Поради батькам дітей середнього шкільного віку

Залучайте дітей до хатньої і суспільної праці, точно визначайте коло їх обов'язків.

Учіть підлітка:

- цінувати дружбу, поважати суспільну думку;
- правильно оцінювати свою поведінку й поведінку інших;
- порівнювати свої дії з діями інших, робити відповідні висновки.

Виховуйте:

- витримку, наполегливість, готовність переборювати труднощі;
- чесність, правдивість, уміння відстоювати честь свою, родини, колективу тощо.

Виробляйте звичку сумлінно виконувати завдання, доручення вчителів, батьків, учнівського колективу.

1. Ні за яких обставин не заглядайте в портфель і кишені дитини. Навіть якщо вам здається, що ви все повинні знати про своїх дітей.
2. Коли ваша дитина прокидається, скажіть їй “Доброго ранку!” і не чекайте відповіді. Почніть день бадьоро, а не із зауважень і сварок.
3. Коли дитина повертається зі школи, запитайте: “Що сьогодні було цікавого?”.
4. Намагайтесь, щоб дитина була прив'язана до помешкання. Повертаючись додому, не забувайте сказати: “А все-таки, як добре вдома!”
5. Ваша дитина принесла бали за семестр. Знайдіть за що її похвалити.
6. Постійно говоріть дитині: “Ти гарний, але не кращий за інших”.
7. Скажіть дитині: “Не будь чепуруном – у класі не люблять чепурунів, не будь і замазурою – у класі таких не люблять. Будь просто акуратним”.
8. Коли ви роздратовані, почніть говорити з дитиною тихо, ледь чутно, тоді роздратованість відразу проходить.
9. Коли дитина виходить з будинку, обов'язково проведіть її до дверей і скажіть: “Не квапся, будь обережний”.
10. Коли син чи дочка повертається зі школи, зустрічайте його (її) біля дверей. Дитина повинна знати, що ви раді її поверненню, навіть якщо вона провинилася.

Поради для мам

Любіть своє дитя, але не балуйте, не губіть його.

Виховуйте вдячність у дитини. Якщо немає зворотної любові на вашу самовідданість – вважайте, що діти тільки споживають вашу любов.

Будьте другом дітей, але не приятелем. Будьте поруч із дітьми. Будьте доброю.

Учіть дітей думати не про речі, а про справу.

Поради для тат

У дітей, які не знають, що їм робити в години дозвілля, уражається і голова, і серце, і моральність. Допоможіть своїм дітям вибрати корисне заняття. “Не судіть дитину за знаннями, судіть її за стараннями, моральними якостями, апелюйте не тільки до розуму, а насамперед до серця дитини. Учіть дитину людяності – тоді вона полюбить працю, навчіться бути старанною”.

“Не можна зводити духовний світ маленької людини до навчання. Якщо ми прагнутимемо до того, щоб усі сили душі дитини були поглинені уроками, її життя стане нестерпним. Вона повинна бути не тільки школярем, а насамперед людиною з багатогранними інтересами, запитамі, прагненнями” (В.А. Сухомлинський).

Піклуйтеся про те, щоб дитяче серце не озлоблювалося, не стало холодним, байдужим, жорстоким унаслідок виховання ременем, потиличником, стусанами.

Фізичне покарання – це показник не тільки вашої слабкості, розгубленості, безсилля, а й педагогічного безкультур'я. Ремінь убиває в дитячому серці чутливість.

Уникайте ставити дитину в становище, коли та змушена оборонятися лінощами.

Говоріть із дитиною так, щоб не залишалося ніяких сумнівів у тому, що ви керуєтесь турботою, занепокоєнням, а не бажанням відмежуватися від неї чи скривдити, образити.

Будьте справедливий і чесні зі своїми дітьми.

Не забувайте поділитися зі своїми дітьми удачами і прикрощами на роботі – і вони відкриватимуть вам свої таємниці, чекатимуть вашої поради, підтримки.

Навчіть сина чи дочку вважати, що іграшковий автомобіль із поламаним колесом, ведмедик із відірваною лапою страждають від болю так само, як поранене пташеня: це виховує чуйність і доброту.

Враховуйте основні методи виховання: переконання, вправи, стимулювання. Не забувайте підвищувати свою педагогічну майстерність виховання, читайте статті про виховання.

Рекомендації щодо подолання конфлікту

Якщо реакція дитини помітно відрізняється од тієї, яку можна очікувати в даній ситуації, проаналізуйте: які глибинні проблеми або потреби тривожать дитину?

Намагайтесь прийняти погляд вихованця, подивитися на суть конфлікту його очима: що він може думати про дану ситуацію?

Оцініть свою поведінку з погляду своєї дитини: що ви могли зробити такого, чого б ваші діти не зрозуміли?

Осмысліть ситуацію: можливо, на даний момент ваш вихованець відчуває тиск певних обставин, які могли спровокувати таку реакцію.

Поміркуйте над тим, як ненав'язливо запропонувати обговорення реальних причин конфлікту.

Продемонструйте дитині, що ви усвідомлюєте її потреби, що виявляєте про неї турботу.

Виявляйте готовність зосередити свою увагу на інтересах, потребах дитини. Покажіть, що ви розумієте, як їй важко, і зробіть усе для того, щоб підтримати її.

Спробуйте поділитися з дитиною своїми турботами про виникнення конфлікту в спокійній обстановці, уважно вислухайте її. Зробіть наголос на тому, що ви хочете усунути проблему і сконцентрувати свою увагу на її вирішенні. Недоцільно припускати взаємних звинувачень і роздратувань з приводу того, що сталося раніше в стосунках між дорослими та дітьми.